
Školní preventivní strategie (dlouhodobý preventivní program)

Charakteristika primární prevence (metodický pokyn č. j.: 20 006/2007-51)

1. veškerá činnost směřující ke snaze zabránit výskytu rizikového chování
2. snaha minimalizovat škody způsobené výskytem tohoto chování
3. výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti

Rizikové chování, na které je zaměřena primární prevence

- ✓ záškoláctví
- ✓ šikana
- ✓ rasismus, xenofobie
- ✓ vandalismus, kriminalita, delikvence
- ✓ užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- ✓ závislost na politickém a náboženském extremismu (sekty...)
- ✓ netolismus (virtuální drogy – počítače, televize...), gambling (patologické hráčství)
- ✓ rozpoznání a intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže, poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

Školní preventivní strategie musí být v souladu se:

- Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
- Zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí,
- Zákonem č. 94/1963 Sb., o rodině,
- Zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů,
- Zákonem č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení,
- Vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- Vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky,

-
- Metodickým pokynem MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 28 275/2000-22,
 - Metodickým pokynem MŠMT ČR k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 20 006/2007-51,
 - Metodickým pokynem MŠMT ČR o spolupráci škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže, postup při prověřování a dokumentování kriminality dětí č.j. 14 144/1998-22,
 - Metodickým pokynem MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j. 14 423/1999-22,
 - Metodickým pokynem MŠMT ČR k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002-14,
 - Metodickým pokynem MŠMT ČR k prev. řešení šikanování mezi žáky škol a škol. zař. č.j.:25 832/2008 –16
 - Strategii prevence soc. patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2004 – 2008,
 - Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení
 - Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č.j.: 11 691/2004-24

Realizace, podmínky a cíl dlouhodobého preventivního programu

- ✓ na tvorbě a realizaci Školní preventivní strategie se podílí všichni pedagogové naší školy
- ✓ Školní preventivní strategie slouží jako podklad pro zpracování MPP
- ✓ cílem strategie není výchova „bezproblémového žáka“, ale snaha o vytvoření takových podmínek, ve kterých má možnost pracovat na svém rozvoji osobnosti
- ✓ chceme vytvořit takové prostředí, ve kterém žák bude mít dostatečné množství informací umožňující mu lépe a zodpovědněji se rozhodovat a orientovat ve světě kolem něj
- ✓ vytvořit prostředí, ve kterém se nebude bát říct si o pomoc (bude-li chtít)
- ✓ vytvořit prostředí, ve kterém bude vědět, kde a jak o pomoc žádat
- ✓ chceme posilovat žákovu sebevědomí, sebeúctu a zodpovědnost, které mu mohou pomoci při setkání s rizikovým chováním a které mu mohou ulehčit boj s nimi
- ✓ zvýšená pozornost bude věnována jevům signalizujícím možný výskyt záškoláctví, šikany a zneužívání návykových látek
- ✓ podporujeme ekologické aktivity

-
- ✓ pořádáme školní projekty, do kterých se na různé úrovni zapojují všichni naši žáci
 - ✓ Školní řád obsahuje odstavce týkající se prevence sociálně patologických jevů (žáci mají vymezené, co je povoleno a co se nesmí s ohledem na jejich zdraví a bezpečí a dobré mravy)
 - ✓ řádné a včasné omlouvání absence sledují třídní učitelé, průběžnou evidenci neomluvených hodin vede ředitel školy, který také kontaktuje dle potřeby příslušný odbor sociálně právní ochrany dětí
 - ✓ škola úzce spolupracuje s odborníky a specializovanými institucemi v oblasti prevence a následného řešení sociálně patologických jevů, např. s odbornými lékaři, psychology, psychiatry, Policií ČR, Městskou policií, Fondem ohrožených dětí, Odborem sociálně právní ochrany dětí, PPPP Ostrava, CNN...
 - ✓ školní metodik prevence si vede záznamy z jednání s žáky i jejich zákonnými zástupci, která potom slouží jako podklad pro případná další šetření a vyhodnocování
 - ✓ škola má vypracovaný Program proti šikanování, který slouží pedagogickým pracovníkům, rovněž rodičům i žákům školy
 - ✓ prevence sociálně patologických jevů je i nedílnou součástí ŠVP

Školní metodik prevence

- ✓ koordinuje a dohlíží na plnění školní preventivní strategie
- ✓ vypracovává MPP pro daný školní rok, který vychází z dlouhodobé strategie
- ✓ úzce spolupracuje s pedagogy při řešení aktuálních problémů a společně vedou agendu s tím související

Třídní učitel

- ✓ snaží se získat důvěru své třídy (žáci s ním mohou řešit své problémy)
- ✓ organizuje třídnické hodiny, na kterých řeší aktuální otázky, rozvíjí pozitivní interakci mezi žáky a sleduje vztahy ve třídě
- ✓ motivuje a vytváří vnitřní pravidla třídy, která jsou v souladu se školním řádem
- ✓ důsledně dohlíží na dodržování pravidel a školního řádu
- ✓ sleduje absenci, chování a projevy žáků (důraz na prevenci záškoláctví a šikany)
- ✓ spolupracuje s rodinou (zjišťuje specifika rodiny a z toho vyplývající možná rizika)
- ✓ spolupracuje s dalšími vyučujícími, školním metodikem prevence
- ✓ podílí se na realizaci preventivních programů, diagnostiky třídy

-
- ✓ při vzniku problémových situací svolává mimořádné třídní schůzky (za možné účasti vedení školy, školního metodika prevence...)

Pedagogičtí pracovníci

- ✓ při svém působení na žáky zohledňují školní preventivní strategii
- ✓ spolupracují se školním metodikem prevence a třídním učitelem
- ✓ je-li to možné, začleňují primární prevenci do svých hodin – projekty zaměřené na primární prevenci a posílení kompetencí občanských, komunikativních, sociálních a personálních (posilování sociálních dovedností, komunikace, klima třídy, respektování odlišností apod.)

Struktura školní prevence

Aktivita vzhledem k žákům

- ✓ využívání schránky důvěry („ucho“) a nástěnek s důležitými informacemi a kontakty týkajícími se prevence a pomoci v krizových situacích
- ✓ konzultační hodiny školního metodika prevence a třídních učitelů, ve kterých žáci mohou řešit své problémy
- ✓ pravidelné i mimořádné třídnické hodiny
- ✓ besedy a prožitkové programy zaměřené na prevenci rizikového chování pořádané odbornými institucemi
- ✓ podle potřeb konkrétní třídy besedy vedené školním metodikem prevence
- ✓ individuální pohovory s problémovými žáky nebo žáky, kteří se chtějí „vypovídat“
- ✓ nabídka volnočasových aktivit, soutěží, různých kroužků pořádaných školou
- ✓ účast žáků na kulturně vzdělávacích a sportovních akcích, výletech, exkurzích
- ✓ zapojení se do celoškolských projektů
- ✓ možnost využívat školní knihovnu
- ✓ možnost používat PC a Internet
- ✓ primární prevence je začleněna do celého výchovně vzdělávacího procesu

-

I. a II. třída (garantem je ředitelka)

- ✓ vytváření kamarádství mezi dětmi, vznik nových kolektivů, vztahy v rodině
- ✓ řešení konfliktů a negativních jevů, agresivita, upevňování vztahů v kolektivu
- ✓ prevence kouření, virtuální závislosti na počítačových hrách, televizi, automatech, zdravý životní styl

-
- ✓ problematika šikany, řešení konfliktu, práva dětí, aktivní trávení volného času, mimoškolní činnost dětí
 - ✓ alkoholismus a jeho působení na lidský organismus, problematika drog, drogové závislosti

Aktivity vzhledem k pedagogům

- ✓ další vzdělávání školního metodika prevence a ostatních pedagogů ve vhodných kurzech pořádaných odbornými pracovišti
- ✓ přednášky pro pedagogy na téma rizikového chování realizované odborníky
- ✓ úzká spolupráce se školním metodikem prevence a pedagogy navzájem
- ✓ vzájemná pomoc pedagogů při řešení problémů (rady, nápady, materiály, inspirace...)
- ✓ poradenská činnost školního metodika prevence
- ✓ možnost využívat publikace ze školní knihovny, videokazety a jiné materiály k prevenci rizikového chování

Aktivity vzhledem k rodičům

- ✓ navázání spolupráce s rodiči žáků již od první třídy
- ✓ třídní schůzky, na první třídní schůzce ve školním roce jsou rodiče seznámeni se Školním řádem, Minimálním preventivním programem, Programem proti šikanování a Školní preventivní strategií
- ✓ v případě potřeby uspořádání mimořádných třídních schůzek za účasti vedení, školního metodika prevence...
- ✓ předání důležitých kontaktů prostřednictvím nástěnek
- ✓ konzultační hodiny školního metodika prevence a třídních učitelů, ve kterých rodiče mohou individuálně konzultovat a vyhledat pomoc, případně být odkázáni na odborníky na rizikové chování mimo školu
- ✓ prostřednictvím webových stránek možnost sledovat aktuální dění ve škole
- ✓ individuální konzultace pro zákonné zástupce žáků, u kterých je podezření na experimenty s návykovými látkami či výskyt jiného rizikového chování
- ✓ pořádání besed s odborníky na téma rizikové chování pro rodiče
- ✓ možnost podílet se na chodu školy prostřednictvím Rady školy nebo neformálního Klubu rodičů
- ✓ možnost účastnit se akcí pořádaných pro rodiče a děti
- ✓ v odpoledních hodinách možnost bezplatně používat Internet

Vyhodnocení školní preventivní strategie

Vyhodnocení bude provedeno v červenci/srpnu roku 2021. O programu však školní metodik prevence povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků.

zpracovala: Mgr. Gabriela Čížová ZŠ

Heřmanice u Oder, 28.8.2020